

ÜGYVEZETŐ ELNÖKI BESZÁMOLÓ
Az EMKE Országos Elnökségének tevékenységéről

2008.

Dáné Tibor Kálmán

Nagy szeretettel köszöntök mindenkit!

Kezdeném azzal, hogy hosszas beszélgetéseink voltak Kötő Józseffel az elmúlt hetekben, hónapokban, amelyeknek a lényege az volt, hogy tulajdonképpen még nincs itt az ideje a visszavonulásnak, vállalhatna még egy mandátumot. Az érveket, amelyeket Kötő József felhozott meg kellett értenem. Egyértelműen szeretne visszatérni a tudományos munkához, a színháztörténet kutatáshoz, s olyan feladatot vállalt fel ezen belül, amely szinte egész embert követel. De szándékomban áll elérni azt, hogy Kötő József megmaradjon az EMKE közösségében, sőt ezen belül olyan szerepet vállaljon a jövőben, még ha résztvétekenységben is, amellyel az eddigi tapasztalatait, az elmúlt 17 év munkáját számunkra, az intézmény számára, kamatoztatni tudjon.

Az elnöki beszámolóban szó volt arról, hogy befejeződött egy nagyon fontos korszak az EMKE történetében, és ez az építkezésnek a korszaka volt. Stabil alapok jöttek létre az elmúlt 17 év alatt. Ahogy Kötő József is elmondta, létrejöttek azok a civil szervezetek, amelyek kellő szakmaisággal tudják felvállalni a közművelődés különböző területeinek igazgatását. Másrészt pedig az elmúlt időszakban megalakult számtalan civil szervezet, helyi, regionális és országos szinten. Nem utolsó sorban az EMKE Országos Elnöksége létre tudott hozni Kolozsvár belvárosában két olyan intézményt, amellyel most már – azt szoktam mondani – két lábra állítottuk a szervező munkát. Ugyanakkor létrejött ennek a munkának a támogatására egy olyan Magyar Ház láncolat, amelynek segítségével valóban át tudjuk látni és együtt tudunk működni az erdélyi magyar közművelődés különböző régióiban tevékenykedő személyekkel, szervezetekkel.

Nem volt könnyű az elmúlt időszak, mivel az Országos Elnökség energiáit lekötötték az építkezések, volt olyan periódus, hogy egyszerre három helyen is építkeztünk. Átépitettük a Szabédi Emlékházat, ahová szeretettel várunk mindenkit, ahol egy modern kulturális központot hoztunk létre, amely az Országos Elnökség székhelye is egyben, ugyanakkor egy fontos irodalomtörténeti kutatóközpont is, amelynek állományát szeretnénk a jövőben lehetőségeink szerint bővíteni. A másik épületünk a Györkös Mátyás Albert Emlékház, amelyet szintén felújítottunk, s amelyet egy új munkatárs, programigazgató irányításával egy kulturális központtá, közösségi házzá akarunk kifejleszteni. Egyértelműen a mi elképzeléseink szerint – de hál' Istennek, hogy Kolozsvár közössége, a kulturális közvélemény is folyamatosan hozzászól, véleményt nyilvánít, helyet kér ebben az épületben, és ennek nagyon örülünk.

Kötő József elnök nem szólt viszont arról, hogy igenis befejeződött egy harmadik kulturális központ építése is, ez pedig Csángóföldön, Pusztinán, egy csángó közösségi ház, amelynek építkezését az EMKÉ-nek kellett felügyelnie. De már a működtetése egyértelműen annak a közösségnek a hatáskörébe fog kerülni, amelyik ott, a ház környezetében él, tehát a csángó kultúrát fogja szolgálni.

Létrejött, amint mondtam, egy Magyar Ház láncolat, erről nem akarok bővebben beszélni, egy mondatban fogok majd utalni rá, amikor a közművelődési intézetről szeretnék szólni.

Fontos lépésként említeném meg azt is, hogy az elmúlt év végén be tudtunk indítani egy honlapot, a www.emke.ro címmel, és igyekszünk tőlünk telhetően napra kész információkkal feltölteni. Ugyanakkor szeretnénk azt is, hogy azok a civil egyesületeink, azok a közművelődési szervezeteink, amelyek társszervezetei az EMKÉ-nek, lássanak el minket híryanaggal, információkkal, amelyekkel gazdagíthatnánk honlapunkat.

Szeretnék szólni a kapcsolatainkról. Mindenek előtt óriási értéknek tartom azt, hogy nem egymagában álló szervezet az EMKE, hanem egy olyan egyesület, amely szinte minden tevékenységét más civil szervezettel, más kulturális egyesülettel közösen szervez. Az erdélyi egyesületek közül néhányat megemlítenék. Mindenek előtt az Erdélyi Múzeum Egyesületet, a Romániai Magyar Dalosszövetséget, a Kolozsvár Társaságot, a Kriza János Néprajzi Társaságot, a Romániai Magyar Zenetársaságot, az Erdélyi Magyar Írók Ligáját, a Kőváry László Honismereti Kört. Ugyanakkor a határon túli testvérintézeteink közül megemlíteném a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátust, amellyel a jövőben egy sokkal erőteljesebb szakmai kapcsolatot szeretnénk kialakítani, a felvidéki CSEMADOK-ot, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetet, a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közösségét, a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézetet. Vagyis kialakítottuk egy hálózatát a Kárpát-medencében működő, az EMKE-hez hasonló, közművelődési intézményeknek.

Fontos számunkra az, hogy az Oktatási és Kulturális Minisztérium megkeresésére bekapcsolódhattunk a Reneszánsz év – 2008 nagyszabású Kárpát-medencei, de inkább összmagyar programba. Ennek keretében, ha jól emlékszem, jó két és fél évvel ezelőtt tettük meg az első lépést, amikor az EMKE kezdeményezésére, az első román-magyar kormányülésre javaslatot terjesztettünk elő arra vonatkozóan, hogy a Mátyás-szobrot a két kormány közös hozzájárulásával kéne felújítani. Ez a kezdeményezésünk sikerrel járt, bekerült a két kormánynak a közös programjába, sőt, úgy néz ki, hogy még az idén megkezdődik, sőt be is fejeződik talán a Mátyás-szoborcsoportnak a felújítása.

Úgyszintén kezdeményeztük, a Kolozsvár Társasággal és az Amaryllis Társasággal együtt, egy emlékszoba létrehozását a Mátyás-házban, nagy királyunk kolozsvári szülőházában. Amikor nemrégiben itt járt Schneider Márta az Oktatási és Kulturális Minisztérium szakállamtitkára, ellátogattunk együtt a

Mátyás-házba, és találkoztunk Ion Sbârciu rektor, aki messzemenően nyitottnak mutatkozott az emlékszoba létrehozatala terén.

Kolozsvár nyilván a reneszánsz év programban jelentős szerepet vállalt, ennek keretében az EMKE szerepe pedig az, hogy létrehozzunk együtt az Erdélyi Múzeum Egyesülettel és a Kriza János Néprajzi Társasággal egy nemzetközi konferenciát, október 9–11. között. Ugyanakkor a Kolozsvár Társaság kezdeményezésére, június végén, illetve októberben, a konferencia időszakában és a konferenciát követő napokban, az elszármazott kolozsváriak találkozójára kerül sor. A konferenciára jó a visszajelzés, így Ukrajnából, Olaszországból, Szlovéniából, Magyarországról, és nyilván itthonról jelezték szakemberek a részvételi szándékukat.

Jó kapcsolatunk van az Oktatási és Kulturális Minisztériummal. Ők nem csak szakmai tanácsokban keresnek meg minket, hanem továbbra is az ENKÉ-t bízták meg a határon túli közművelődési pályázatnak a romániai szakmai lebonyolításával.

Megemlíteném azt, hogy az idén is május 16-án megtartjuk a hagyományos Szabédi napokat.

Mint arról már szóltam, már több éve együttműködünk a határon túli, az EMKÉ-hez hasonló feladatokat ellátó civil szervezetekkel; ezek csúcstalálkozója az úgynevezett Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napok. Ezt a rendezvényt egy kulturális vetésforgónak lehetne nevezni, néhány éve működik, mindig más-más régióban tartunk egy-egy nagyszabású találkozót, ahol közművelők, valamint a művelődési élet különböző kárpát-medencei magyar régióinak a szakemberei találkoznak programokkal, műsorokkal. A tavaly szeptemberben Kolozsváron rendeztük meg ezt a fontos eseményt; Magyarországról, Felvidékről, Kárpátaljáról, Szlovéniából, Vajdaságból, és természetesen Erdélyből érkeztek szakmai csoportok kulturális programokkal.

Kolozsváron, mint arról már szóltam, az EMKÉ-nek két kulturális központja van. Az egyik a Györkös Mányi Albert Emlékház; itt kerül sor azokra

a kulturális programokra, amelyek egyértelműen az EMKE hagyományos feladatköréhez tartoznak. A másik pedig a Szabédi Emlékház, amelyet szeretnénk, a tudománynak és a tudományosságnak szentelni. Nemcsak irodalomtörténeti szempontból, hanem abból a szempontból is, hogy itt kezdjük el a közművelődéssel kapcsolatos szakmai kutatásokat. Ebből a célból létrehoztuk a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus támogatásával a Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézetet, amely a Szabédi Emlékházban székel. Az Intézet egyelőre az EMKE égisze alatt fog működni, az infrastruktúráját a Szabédi Emlékház adja. Feladata lesz egyrészt az erdélyi Magyar Ház láncolatnak a működtetése, különböző kulturális szempontú kutatásoknak az elvégzése, közművelődési jövőkutatás. Ehhez a munkához partnerként együtt kívánunk majd működni a Kovászna, illetve a Hargita Megyei Művelődési Központokkal.

Végül néhány szó a munkatársakról. Ősztől, azt kell mondanom: *végre*, négy állandó munkatársa van ennek a nagy egyesületnek, valamint két bedolgozója. (Őszig csak három állandó alkalmazottunk volt és egy bedolgozónk.)

***

Szeretném megköszönni mindenk előtt az egyesület nevében Kötő József elnöknek az eddigi tevékenységét. Megelégedés számomra, hogy abból a 17 évből, amit az elnöki tisztségben eltöltött, tizenötöt mellette lehettem és így végigjárhattam az EMKE-vezetés számléltárját, hiszen titkári teendőktől jutottam el a jelenlegi ügyvezető elnöki tisztséghez. Kötő József mellett egy olyan társadalomszervező munkának lehettem részese, amelynek történelemformáló szerepe volt.

Szeretném megköszönni a munkatársaimnak, mindenk előtt Bartha Katalin Ágnesnek és Ács Zsoltnak azt, hogy tevékenyen részt vettek az EMKE életében, ők voltak azok, akik az elmúlt időszakban, az utóbbi négy-öt évben konkrétan együtt dolgoztak velem. Megköszönöm munkáját a két új munkatársnak, Kós

Katalinnak és Farkas Wellmann Endrének, nem utolsó sorban pedig Katona Rékának, aki a könyvelőnk.

Szeretném megköszönni a Communitas Alapítványtól kapott támogatást, nélküle a létünk kockán forogna, de ugyanígy köszönjük az Illyés Közalapítvány, a Szülőföld Alap, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásait a különböző pályázataink esetében, és nem utolsó sorban néhány vállalkozónak, mint Székely Zsuzsának és Tibornak, a Pászkány családnak, Váradi Miklósnak azt, hogy esetenként anyagi támogatásban részesítették az EMKÉ-t. És természetesen Venczel Attilának is megköszönném a munkáját, aki nemcsak az EMKE díjak előállításában vett részt, hanem bármilyen apró-cseprő munka elvégzésében is mellettünk állt.

Végül, de nem utolsó sorban szeretném megköszönni, hogy az elmúlt időszakban a különböző írott és elektronikus médiumok mellettünk álltak. Itt mondanék köszönetet mindenk előtt a Szabadságnak, amelynek munkatársai bármilyen rendezvényünkre ha hívtuk őket, eljöttek, a Kolozsvári Rádió- és Televízió munkaközösségének, az Új Magyar Szónak, a Krónikának, és az elmúlt másfél évben a Paprika Rádiónak.

Köszönöm a figyelmüket és további jó munkát kívánok.